

Sagen er blevet fremmet, paa lidet tiltalende Vis har skubbet den danske Rigsdag til Side.

Den Forbundslov, som nu om nogle Dage træder ud i Livet, giver, efter hvad vi mener, ikke noget Grundlag for et virkeligt Fællesskab mellem Danmark og Island, og end ikke i de faa Aar, den er uopsigelig, er det udelukket — tværtimod —, at det vil komme til Brydninger mellem de to Folk. Tiden vil vise, om vor Opfattelse er den rette. Men maa vi end saaledes stemme mod Lovforslaget, fordi vi nu en Gang har denne Opfattelse, er det en Selvfølge, at det konservative Folkeparti, ogsaa naar Forslaget ophøjes til Lov, vil gøre sit til, at Forholdet mellem Danmark og Island — om end paa Grundlag af denne, som vi synes, daarlige Lov — maa blive det bedst mulige. Selv om vi ikke kan dele de Herrers Forventninger til Forbundsloven, selv om vi ikke tør tro paa, at de Herrers Hensigt med den vil blive naaet, er vort Ønske om en for Island lykkelig Udvikling ikke mindre oprigtigt end Deres.

Ordføreren (Borgbjerg): Vi kan ikke fra Flertallets Side erkende Berettigelsen af den Betragtning, som det ærede Medlem nu gjorde gældende med Hensyn til det islandske Suverænitetsudvalgs Betænkning. Jeg tror, Sagen forholder sig saaledes, som vi har skrevet i vor Betænkning. Ærede Medlemmer maa være klare over, at der var Strid paa Island og i Altinget om dette Forslag til Overenskomst. Den var ikke dybt indgribende, Mindretallet, der gik imod, var ikke stort, men det var meget energisk og søgte gennem Suverænitetsudvalgets Betænkning at vise — hvad ærede Medlemmer kan se, den er jo omdelt —, hvor mange og hvor overordentlig store Indrømmelser Islænderne havde gjort de danske Forhandlere, altfor mange og altfor store. Dette gennemgaas i Enkeltheder, og jeg vil bede ærede Medlemmer lægge Mærke til dette, thi det støtter vort Overenskomstforslag. Men denne Mindretallets Udvikling lægger det ærede Medlem slet ikke Vægt paa, han lægger udelukkende Vægt paa, hvad Flertallet siger. Man maa erindre den politiske Situation; denne Betænkning er en Polemik mellem Flertallet, der forsvarer og fører dette Forslag til Overenskomst gennem, og Mindretallet, som bekæmper det endnu voldsommere, end Mindretallet her bekæmper det. Flertallet maa derfor i polemisk Interesse og for at faa saa stor Sikkerhed som muligt for at føre Sagen igennem i dens Helhed og i

Enkeltheder paa vise, at Islænderne faar hvad de gennem mange Aar har krævet. Og hvad har de gennem mange Aar krævet? Anerkendelse af deres fulde Suverænitet. I Virkeligheden gik den dansk-islandske Kommission i 1907—08 allerede ind derpaa, idet man i Bemærkningerne erklærede, at Island bliver en selvstændig Stat. At man saa ikke fuldt ud tog Konsekvensen deraf og indførte dette Udtryk ogsaa i Lovteksten, medførte den Strid, der førte til Forslagets Forkastelse paa det islandske Alting i 1909. Denne Gang har de danske Forhandlere, belært af Erfaringerne fra Fortiden, givet det islandske Folk, hvad det gennem mange Aar har krævet, og hvad ogsaa efter vor Mening er fuldt berettiget: Anerkendelse af dets fulde Suverænitet, og nu slaar Flertallet i Suverænitetsudvalget fast, at saaledes er det, og dette gennemgaas da i alle Enkeltheder, og overfor alle Paastande om det modsatte siges der: Det er ikke Tilfældet. Her er ingen Indskrænkning i Islands Suverænitet, idet man med samme Ret kan gøre gældende, at Danmarks Suverænitet bliver indskrænket, og det er ogsaa ganske rigtigt. Naar to Mennesker indgaar en Kontrakt, en Pagt, en Overenskomst af en hvilken som helst Natur, naar to Stater indgaar et Forbund, er der en Indskrænkning, men den er lige her. Det er det, Flertallet hævder, og det udvikler det i alle Enkeltheder. Derfor tror jeg, vi har Ret, naar vi fra Flertallets Side i Betænkningen skriver, at den Ret har de, der er ingen Indskrænkning i Suveræniteten. Men dermed er ikke sagt, at de i alle Henseender paa ethvert Tidspunkt vil bruge denne Ret til det alleryderste. Hvis denne Overenskomst vedtages i begge Folk, er det denne Overenskomst og dens Aand, som man fra begge Sider er stærkt beflittet paa at søge gennemført. Nu viste det sig, at trods Mindretallets skarpe Opposition mod Overenskomstforslaget og dets Fremhæven af, hvilke overordentlige Indrømmelser man havde gjort de Danske, gik dog det store Flertal i Altinget, 37 mod 2, og det aldeles overvældende Flertal ved Folkeafstemningen med dertil. Jeg tror, at hermed er lagt et godt Grundlag for de kommende Aar. Jeg vil sige til den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti: Har De rigtigt tænkt over, hvorledes De vilde staa, hvis Deres Stemmer i dette Øjeblik gjorde Udslaget her i Tinget, eller hvis Deres Stemmer om nogle Dage gjorde Udslaget i det andet Ting? Har De rigtigt tænkt over den